

PORADZENIE (22) *sb n*

o, a oraz pierwsze e jasne, końcowe e pochylone.

sg *N* poradzeni(e) (1). ◇ *G* poradzeniã (6); -ã (3) *BierEz* (2), *CzechRozm*, -a (1) *OpecŻyw*, -(a) (2).
◇ *D* poradzeniu (2). ◇ *A* poradzenié (11); -é (1), -(e) (10). ◇ *I* poradzeniem (1) *SarnStat*, poradzenim (1) *GroicPorz*.

Sł stp notuje, Cn, Linde brak.

I. Rzeczownik od „poradzić”: *Rada, udzielenie wskazówek; consilium HistAl, TerentMatKęť; consultatio Mącz (10)* : A zá takie porádenie/ Coć by dáć zá podárzenie. *BierEz* D2; *FalZioł* V 52; Wložono mu za tho poradzenye zle pyąthno na thwarzs *LibMal* 1548/144; *Mącz* 63d; [Te autem consolando, aut consilio aut re iuvero. Spomágáiąc cie álbo poćieffáiąc: álbo po rádzieniem [!] álbo záłożeniem. *TerentMatKęť* G2].

Zwroty: »poradzenie dawać (a. wydać)« = *consilium promulgare HistAl* (2): [starzy ludzie] wlele [!] rzeczy doznawali y dofwiaćzali, á ono łnadz w pamięci miewiaią, przeto też młodym barzo łnadnie vmieią poradzenie dawać. *BielŻywGlab nlb* 14; *HistAl* Ev.

»słuchać [czyjego] poradzienia« (1): Niechayże tego trofkánia/ Słuchay mego porádenia. *BierEz* C4.

[*Szereg:* »poradzenie, wspomózenie«: oto łye łemnie przyiaćyele náłmiewiaią/ nie mam żadnego porádenia y żadnego włpomózenia *JanKoszŻyw* F2v.]

Wyrażenia przyimkowe: »bez poradzienia« (1):

~ *Wyrażenie:* »bez poradzienia bożego« (1): [lud izraelski wiedział że się] iemu bes ofobliwego porádenia y rofkázania BOżego/ nigdy walćzyć nie godźiło. *CzechRozm* 253v.

Szereg: »bez poradzienia i rozkazania« (1): *CzechRozm* 253v cf »bez poradzienia bożego«. ~

»z poradzienia« (2): Krol hnet z porádenia tego/ Połłál k Sámom połłá łwego *BierEz* Fv.

~ z *poradzienia czyjego* (1): dziewczka onéy tzudzoloźnice Herodias/ łkácźąt/ płąłfąt/ odzierzala iję łcięto głowę Iána łwiętego/ a przed włłfytki goduiące prziniełioná/ a to s poradzienia oné tzudzoloźnice. *OpecŻyw* 47v. ~

II. Rzeczownik od „poradzić się”: *Naradzenie się, narada, wspólne uzgodnienie czegoś; consultatio JanStat* (8) : manželka Zebedeułłowa/ a matka łwiętego Iána chciała gody czynitz łynowi łwému Iánowi/ przyłłła ku pannie Marij na poradzienijé. *OpecŻyw* 40v; łtroná odporna álbo iey Prokurator Opráwy łobie vczyni/ áby go też to włłzytko dołzło/ co łtronę powodną/ [...] áby moęł mieć ná porádenie do dwu niedziel *GroicPorz* v v; PO wydánium Sentencyey/ Stroná ktora łye rozumie być obćiaźona/ będzie łobie żądála od Sędźiego dozwolenia ná odstąpienie y ná porádenie *GroicPorz* bb3, v, bb3.

poradzenie z kim (2): *GroicPorz* v v cf *Szereg*. Cf *Wyrażenie przyimkowe*.

[*poradzenie w czym:* Item kiedy Miłtrzowie przilźieźni kaźá włthacź braciey łwniektorey rzeczy ku poradzeniu, tho ielth ku zmawianiu, á niewłthanie ktory brath, taki ma dacź wýmę grołz yeden. *MetrKor* 1581 129/62v.]

Szereg: »zmowa, poradzenie« (1): tenże Prokurator oprawi y przeŝtrzeże ŝobie/ ieŝli by co nowego álbo trudnego od ŝtrony w odpowiedzi wŝyŝzał/ áby mogŝ miec friŝt álbo czas ná zmwę/ ná porádenie do dwu niedziel s ŝwym Princypálem. *GroicPorz* v v.

Wyrazenie przyimkowe: »za poradzeniem« (2): A ták Prokurator Powodney ŝtrony po pierwŝe to ŝobie oprawi/ ieŝli by rzeczy ŝwego Pána do końcá przewieŝ niemogŝ/ áby on przes wtorego/ trzećiego/ czwartego/ y tyle ile by byŝo potrzebá Prokuratorá/ álbo teŝ ŝam przes ŝye zá porádenim y lepŝzá ŝpráwá rzecz ŝwoię dokończyc/ y ku ŝkuthkowi przywieŝ mogŝ. *GroicPorz* v.

~ *za poradzeniem z kim* (1): MY Ian Olbrycht/ z ŝáfki Boŝey Król Polŝki/ zá ŝpólnym y dŝugim porádeniem z Prełaty/ Pány [...] y z Poŝłámi ŝiemŝkiemi [...] poniekađ zálecaiaċ ŝtátuty przeŝŝlé/ y ŝtánowiąc teŝ przyŝŝe. Y teŝ dla wiela przypadków przypáđlych nowe poŝtánawiamy. *SarnStat* 27. ~

III. Umiejętnoŝ dawania rad (2) : [*smaragdus*] dawa mocz ku dobremu poradzeniu, Teŝ ieŝth poŝytheczen onym kthorzy ŝie pieczoŝuiá o przyŝŝlych rzeczách *FalZioŝ* IV 58b; Z mŝodu vcŝ ŝie miernoŝci, á wŝtrzymania na ŝtaroŝ mądroŝci y dobrego poradzenia. *Bielŝyw* 35.

IV. Namyŝ, zaŝtanowienie (2) :

Zwrot: »dawaċ na poradzenie [= *pod rozwagę*]« (1): Ale iŝ wáŝze obcowanie miŝuiemy/ dawamy wam ná porádenie [*in consilium vobis damus*]/ áby wyŝzedŝy z wáŝzego wyŝpu weŝpoŝek z męŝmi wáŝzemi/ ŝebyŝcie przyŝzli przed oblicznoŝ náŝŝę *HistAl* H3v.

Wyrazenie przyimkowe: »bez poradzenia« (1):

~ *Szereg*: »bez rozmyŝlenia i poradzenia« (1): Inŝe ŝlvby albo obietnicze/ ktore ŝá przeciw panv bogv/ y bliŝniemv náŝzemv/ albo nieŝá w mocy náŝzei/ natyŝmy nie powinni/ [...] a czoŝ niebacznie/ bez dobrego rozmyŝlenia/ y grvntownego poradzenia ŝlvbowaŝ/ a byŝ tego niepeŝniŝ *SekŝWyzn* f2v. ~

Synonimy: **II. dysputacyja, namowa.**

Cf **NARADZENIE, PORADA, PORADNOŝĆ, PORADZIĆ, PORADZIĆ SIĘ, RADA**

MN